

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Clipe de luptă pentru cultura națională.

— La noi și în România. —

...Da, este o mare deosebire între condițiile noastre de a duce în Ungaria o luptă culturală mai intensivă și între condițiile libere ale luptătorilor din Regat! Aici la noi munca asta intelectuală reclamă o îndoită energie, una de apărare în sus, în potruiva politice de desnaționalizare și a legilor draconice, cari caută să ne restrângă zilnic marginile drumului către vre-un avânt, iar alta pentru combaterea rezistenței din mijlocul nostru și a miseriilor noastre interne, cari se pun de-a curmezișul și sunt adeseori mult mai periculoase decât persecuțiile politice din partea Maghiarilor.

Așa, de pildă, în timpul din urmă, văzând că școalele nu sunt în stare să dea fiilor neamului nostru de aci destul de solide orientări, au pornit ziarele noastre să completeze ele lacunele unei educațiuni, străine în mare parte. Acest rol l'a practicat presa noastră din Ungaria și Transilvania întotdeauna, începând chiar cu bătrânul Caracalechi, care la Buda cu sprijinul lui Gojdu, a scos revista antologică „Biblioteca Românească”. Ceea ce s'a făcut mai pe urmă la „Tribuna” cea veche, prin autorii ce-a scos la iveală, prin principiile de bună limbă literară, propagate de dl Slavici, se poate numi, cu drept cuvânt, o epocă de tranziție la o

mentalitate mai nouă și la o conștiință mai vie pentru o bună cultură națională. Cine tăgăduiește influența reformatoare a vechii „Tribune”, vine în conflict cu un adevăr istoric, câtă vreme este cert, că toți tinerii scriitori și ziaristi, toți oamenii noștri politici de astăzi cari știu vre-o brumă de cuvânt românesc, și l'au însușit din coloanele ei.

Acum, neapărat, suntem mai departe. Cine cunoaște pe scriitorii adunați în jurul „Tribunei zilelor noastre” — cum zice Goga — va vedea că năzuințele culturale au evoluat considerabil și că prin o acțiune mai energică și mai multilaterală, prin discuțiuni mai pasionate s'a pornit răvărsarea unor îndemnuri nouă, ce se impun și se lămuresc tot mai stăruitor. Și cercul celor ce vin în jurul ziarului, a acestei catrede publice, merită să servească de prilej tuturor celor chemați, se lărgește. În rând cu scriitorii, se însiră tineri profesori dela instituțiile noastre, specialiști în diferite ramuri, crescuți în școala mai nouă a distinșilor propagatori culturali de-aiurea. Cu toți aceștia așteaptă numai clipa inaugurării unei epoci, care să le ofere posibilitatea unei mișcări mai libere și a unei afirmări a completei lor personalități în viața noastră publică.

Dar aici e punctul greu și dătător de conflicte. Ziarele și aleșii noii generații trebuie ca să dea mai întâi o luptă grea pentru înfrângerea unor preocupări sociale ale diverselor straturi și contra aceluși spirit reacționar, reprezentat de cei rămași în urmă, de eternele aceste mașini

omenești, cu funcțiuni fixe și incorrigibile. Un gând nou la noi, un procedeu mai energic, o libertate mai mare a cuvântului, o înfierare de moravuri, întâmpină din nenorocire în sufletul omului zilnic, banal și cum secade, o furtună. Procesul de selecțiune, pornit de noi, e mistificat, e prigonit și întârzie, fatal, din pricina unor poște îmbătrânite ale unor căpetenii problematice. Dar acțiunea va continua, căci progresul rezultă numai din acțiune și, sub puterea ei, piedecile se spulberă de sine. Muncitorii aceștia individualiști și neatârnatari de azi nu sunt intruși, ei sunt chemați de spiritul vremii.

Spunem aceste adevăruri pentru ca să se afle această anomalie socială, care împedecă la noi accentuarea mai pozitivă a eforturilor noastre culturale, mai ales pentru acele glasuri din România, cari în timpul din urmă s'au impus cu atâtea frumoase rezultate, ale căror valuri străbat până la noi.

Am înregistrat și noi zilele aceste câteva manifestări culturale de toată frumusețea, cari ne vorbesc viu despre noul curent de idei, ce-și face drum în viața societății românești din Regat. Ceea ce ne impune însă, prin comparație cu stările noastre de aci, este toleranța și chiar entuziasmul, cu care aceste porniri de reînchegare sufletească și de orientări nouă sunt primite în România. Numărul cel mare de aderenți crește, văzând cu ochii. Acolo nu sunt comitete, cari vor să-ți monopolizeze credința, nici rabiști, cari să te toace cu toporul, dacă nu te solidari-

FOITA ZIARULUI „TRIBUNA”

Desvoltarea artelor. *)

Frumosul în natură.

De A. D. Xenopol.

Frumosul curge din două izvoare nescutate în sufletul omenesc: din natură și din artă. Din aceste două, acel primitiv este frumosul naturii; acel al artei este numai cât o producere imitativă, făcută de spiritul omenesc după chipul frumosului din natură. Aceasta nu va să zică că arta ar imita și, mai ales, că ar trebui să imiteze natura, ci numai că frumosul e artistic a fost, în dezvoltarea lui, o mai departe prelucrare a celui natural.

Pretutindeni unde vom căuta cum s'a ajuns la creațiunile artistice, vom găsi, la origină, o imitare a naturii care, mai târziu, când o perfecționează arta, tinde tot mai mult către idealism. Intr'adevăr, în arta egipteană, — una dintre cele

mai vechi arte, hypogiile nu sunt decât niște peșteri măiestrite; piramidele, imitația munților; coloanele templurilor sunt imitația arborilor și capitellile lor aceea a unor flori de lotus, uneori închise în boboc, alte ori deschise în deplină înflorire. Templul el însuși nu este decât imitația combinată a grotii cu arborii, — oarecum chipul unei grote de verdeață în sinul unei păduri. În arta grecească, capitellurile ordinului corintic sunt buchete de flori acantă. Boltele romane sunt acele formate în pădurile de fagi ale Etruriei; ogivile sunt reproducerea deschiderilor mai ascuțite ale închinării ramurilor din pădurile de brad ale Germaniei.

Tot așa și muzica, primele ei sunete sunt împrumutate din acele naturale. Așa, melopeele maghiare, doina românească, sunt imitația sunetului vântului prin crengușul îndesit. Ariile mai vesele imitează cântecul paserilor adoptat la simțintele omenesti, și așa mai departe. Cât despre celelalte arte, precum: sculptura, pictura, arta dramatică, e învederat că ele nu fac decât a imita forme naturale.

Chiar însă acele două arte analizate mai sus, arhitectura și muzica, deși s'ar părea că astăzi prin producțiunile lor stau așa de departe de prototipurile formelor naturale, încât imitația naturii numai cu greu poate fi regăsită, și că ele ar părea că datoresc produsele lor exclusiv puterii creatoare a imaginației, totuși, dacă analizăm bine orice operă de arhitectură sau de muzică, regăsim în ea, ori cât ar de complicată, tipul primordial natural din care ea se trage. Căci muzica și arhitectura, neputând imita din natură decât elemente cu totul generale, își perfecționează formele lor

prin o imitare succesivă a plămăuirilor produse, așa că arhitectura și muzica fiecărui timp, conțin în ele pe acele ale timpului precedent, prin o nouă modificare, care le dă caracterul osebitor. Astfel de imitare succesivă se reduce însă în ultima analiză tot la o imitare primordială a naturii, din care-și trage izvorul întreaga muzică și arhitectură, așa bunăoară templele egiptene sunt imitația hypogiilor și aceste imitația peștilor, iar coloanele aceea a arborilor. Templele grece nu sunt decât imitarea celor egiptene, acele romane mai adaug pe lângă elementele arhitecturii grecești, bolta etruscă, ea însăși o imitație a bolților de verdeață; arta primitivă creștină, cea bizantină, cea romană, cea arabă, sunt imitațiuni ale artei greco-romane, cu elemente ceva modificate, precum ascuțirea bolților; introducerea bolților în formă de cruce; biserica creștină le naște din bazilica romană, modificată prin adaosul unui turn spre aninarea clopotelor. Artă gotică este imitarea formelor precedente, cu ascuțirea mai tare încă a formei bolților. Arhitectura renașterii nu este decât o reînnoire la formele arhitecturii antice, cu adaptarea ei la nevoile moderne și chiar arhitectura fierului, cea atât de îndrăzneată, dacă nu atât de frumoasă, lucrează tot cu elementele cunoscute ale bolței sau coloanelor, modificate după materialul întrebuințat și nevoile cărora corespund. Ce sunt mai ales zidurile noastre arhitectonice de astăzi decât imitarea combinată a elementelor conținute în alte ziduri; existente. — Arhitectura nu este alta decât o artă imitativă, ca și pictura sau sculptura, cu deosebire numai că elementele pe cari natura i-le dă spre imitare fiind cu totul vagi și nede-

*) Acest articol mi-a fost dat de către ilustrul istoric acum șase ani pentru revista „Făt Frumos”. Din împrejurări știute revista încetând, articolul a rămas în colecția mea de manuscrise până astăzi când, întâlnind pe întâiul meu povătuitor în ale literaturii, l'am rugat să-mi îngăduie publicarea minunatului său articol în „Tribuna”. Am făcut acest lucru ca un omagiu pentru acei cari, în ziarul „Tribuna”, urmăresc cu atâta luare aminte mersul literaturii românești de astăzi.
Em. Gârleanu.

sezi cu prostiile lor. Ori cât s'ar plânge propagandiștii culturii naționale din România în privința politicianilor, cari le dau prea puțin concurs și numai îi încercă. — terenul lor de acțiune este liber și asigurat. Și pentru asta îi invidiem. Succesele lor și folosul adus cauzei culturale în genere ne dă însă și nouă frumoase nădejdi.

Cunosc și cetitorii ultimele isbânzi ale frământărilor distinsilor noștri învățați din România, cari s'au pus de mai multă vreme în serviciul culturii naționale. Am reprodus cuvintele, clare ca ramura, ale discursului dlui Virgil Arion, presidentul Ligei, în cari pledează, cu atâta convingere, apropiată și de sufletele noastre, pentru o „afirmare a personalității tale, căci numai lăsându-o liberă fiecareia, națiunea și cauza națională poate merge înainte; numai îndemnând pe fiecare la încercări și acțiuni personale, putem triumfa. Cauza este a tuturor și ca să meargă înainte e nevoie de o continuă izbucnire de viață originală. Numai astfel vom ajunge la adevărata cultură, pe care o urmăm cu toții. Căci cultura însemnează înainte de toate: ori ce afirmare a personalității tale, a autonomiei tale pe toate căile; însemnează libertate, libertate pentru tine și libertate pentru neam!”

Acesta este punctul de vedere just al unui bărbat cult din România, pentru care trebuie să avem o deplină recunoștință, deoarece, între altele, teoriile aceste limpezi și adânci ale dlui Virgil Arion exprimă un program întreg pentru viitoarea activitate culturală a Românilor de pretutindeni. Declarațiile dlui Arion sunt și au fost și baza noastră de operație și s'ar putea ca, în lupta ce o ducem noi în privința chiar a unei părți a societății noastre; ideile d-sale să ne fie un sprijin și o orientare și să desărmeze pe oamenii formelor goale și ai formalităților.

Prototipul acestor utile principii și singure posibile pentru realizarea unui spor mai vizibil pe tărâmul luptelor cul-

turale, este de altfel, pe cum se știe, dl Iorga. Nici o pedecă n'a putut să-l oprească în dezvoltarea personalității sale uriașe. Grație iubirii sale de adevăr și a curajului fără seamăn a luptătorului neînfricat, a produs acel belșug de rezultate culturale, cari constituie astăzi o avere națională pentru toți. Sunt proaspete încă în sufletul nostru ecourile deșteptate de avântul, de francheta și de multul adevăr istoric în discursurile dlui Iorga de la Craiova și din sânul „Academiei Române” în cari a ridicat un monument etern tendințelor noastre de reciprocitate culturală, dascălilor, ziarelor și scriitorilor români din Ungaria, cari la epoce anumite știu să-și facă datoria.

Sunt clipe frumoase astea și clipe de satisfacție pentru toți. Și trebuie să mărturisim, că aceste clipe trebuie să ne încurajeze ca un indiciu de viitor, și pe noi să ne îndemne de-a accelera procesul acesta de curățire a moravurilor. Căci e cu neputință ca noi să progresăm după o altă formulă și după alte baze de idei, decât aceia, pe care acum fruntașii Români o acceptează și o răspândesc. E absurd să admitem că drumurile noastre nu trebuie împreunate!

Deci înainte, căci — vorba dlui Arion: *cultura însemnează înainte de toate orice afirmare a personalității tale, a autonomiei tale pe toate căile; însemnează libertate, pentru tine și libertate pentru neam!”*

Eötvös candidat guvernamental. Scriitorul ungar care a călătorit prin toate partidele, acum candidează la Seghedin cu program guvernamental. Eötvös, fiindcă mai în urmă fusese independent, ca să nu pară cu totul lipsit de consecvență, a declarat în discursul său de program, pe care l-a ținut în zilele trecute, că el deși e candidat guvernamental, totuși își va păstra dacă va ajunge în parlament libertatea convingerilor sale. Eötvös a fost însoțit la Seghedin de deputatul jidan Vázsonyi Vilmos. Prin urmare, ovreii jienți pentru respingerea candidatului lor Dr.

Rosa Izsó, pot fi mulțumiți cu Eötvös care este cel mai mare filosemit din Ungaria.

Contele Károlyi în România. Acest conte care ne înjura mereu în parlament și când putea ne trimetea în România cea păcătoasă, după cum a dus ziarele ungurești știrea, a fost să și vadă această țară balcanică. Contele a rămas surprins de frumoasele progrese ale băncilor populare române. Luând parte la sfințirea steagului unei astfel de bănci, contele a ținut un discurs în care a avut cuvinte de admirație pentru avântul economic al României. Strașnicul conte a trebuit să asculte și „Deșteaptă-te române” cu ocazia nea acestei serbări. Se poate să fi și simțit că ne-am deșteptat.

Prohászka la index. Gazetele ungurești aduc știrea că trei cărți ale episcopului catolic Prohászka au fost puse de Sacra Congregatio Indicis din Roma, la index. Prin urmare orice catolic este oprit să mai citească aceste trei cărți, despre catolicismul modern, despre exagerările intelectualismului și despre pace, ale poporului episcop ungar. Se spune că toată această afacere ar fi rezultatul unei mistificații. Un profesor din Strigoniu, dușman personal al lui Prohászka ar fi tradus și explicat tendențios aceste trei cărți, scrise într'un stil poetic, lesne de intervertit, iar Sacra Congregație, fără să mai cerceteze la condamnarea pe Prohászka. Nu se știe cari vor fi urmările acestei proceduri riguroase. Se poate ca Prohászka să dea o declarație că rămâne și pe mai departe catolic credincios.

Subprefecții noștri. Judecătoria din Oradea-Mare a pus sub acuză pe subprefectul Medzihradsky Gáspár, pentru abuz de putere. Acest subprefect s'a prezentat în primăvara aceasta în localul unui negustor de lemne, într'o cauză oficioasă. L-a brutalizat amenințându-l cu deținerea și strigându-i fel de fel de injurii în fața întreg personalului. Negustorul l-a înprocesat și acum așteptăm să vedem care va fi sfârșitul acestei istorii atât de obișnuite la noi.

Adunarea dela Kassa. Duminică s'a ținut în Kassa o adunare pentru sufragiul universal. La adunare a vorbit Justh și o seamă de socialiști. Lui Justh i-s'au adus omagii pentru că a primit să fie prezidentul ligei pentru votul universal. El în schimb a adus elogii răposatului

terminat, ea se imitează neconștient pe ea însăși, în loc a se îndrepta cu nevoile ei plastice, la izvorul totdeauna neseecat al formelor naturii.

În muzică, deși analiza este mai grea din cauză că formele ei sunt pozitive și neincorporate în ceva statornic, se poate constata aceeași procedură a progresului artei. Fiecare arie mai complicată, mai nouă, conține elemente din acele mai vechi, plus o combinație nouă care-i dă caracterul osebitor. Așa pe ariile vechi ale muzicii bisericesti orientale, ce seamănă mai mult cu sunetele imitate din natură ale meloanelor ungurești, și ale doinei românești se hultuiește întâi muzica

Dela aceasta se trece la sonatele lui Scarlatti, apoi la Bach, Mozart, Beethoven — pentru a ajunge apoi la Schumann și la compozitorii instrumentali actuali, pe deoparte, iar pe de alta prin muzica de canto, dela opera italiană a lui Bellini și Donizetti prin Rossini și Verdi, și dela aceștia la Wagner și la compozitorii moderni.

Se poate deci pune ca principiu că izvorul primordial al frumosului este natura, și arta e numai unul de a doua mână, un derivat al celui primitiv.

Și într'adevăr, de unde ar fi putut împrumuta omul formele acele ale gândirii lui care să producă încântarea, decât dela atot învățătoarea natură, precum dela natură împrumută el închipuirile religioase, învățăturile vieții de toate zilele, și toate cunoștințele sale științifice, înspre ideal, ale frumosului, ale religiei și ale adevărului, ca și în acea materială a traiului fizic, tot natura a fost primul dascăl al neamului omenesc.

Dacă însă natura a fost prima inspiratoare a frumosului formele ei cari au putut să insufle atare simțământ azi rămân neschimbate, pe când acele derivate ale artei, au îndăptul lor până acuma o întregă istorie. Pe când arta a trecut prin o treptată dezvoltare, ajungând la forme din ce în ce mai complicate, natura a rămas aceeași, neschimbată în aspectul ei, ca aceleași raze ale soarelui, același foc de umbre și lumini, aceleași munți maiestosi și același nesfârșit al mării. Natura a rămas neclinită dar mintea omului însetată după frumos, s'a dezvoltat în două îndreptări deosebite, întâi prin formele artei care a adâncit și îmbogățit frumosul din natură cu creațiuni ce par ieșite din mintea unei a doua Dumnezeu, apoi prin pătrunderea paralelă tot mai adâncă a frumosului natural el însuși. Cu cât arta se desăvârșea, cu cât se desvolta în forme mai noi și mai neașteptate, simburile frumosului natural era mai vădit, și cu atât se adâncea simțământul pentru frumosul natural el însuși, cu atât pătrunderea lui devenea mai întinsă mai înțelegătoare a tainei frumosului.

Și aci să se observe un lucru:

Cu cât civilizația vroiește să ne ducă mai înainte pe calea ideilor, cu cât ea tinde a îndrepta din natură și a ne face să trăim în o lume transformată de puterea inteligenței, cu atâta pentru a păstra echilibrul ei firesc, sentimentele sufletului nostru se apropie încă de natură. Pe când viața noastră întreagă se emancipează din an în an mai mult, de legăturile materiale, apropiindu-ne legile numai spre a o putea stăpâni; pe când corpurile și eugetările noastre se strămută dela un loc la altul, învingând inerția și greuta-

tea naturii, pe când pământurile cele mai neroditoare sunt silite prin îngrășăminte să producă alimente cât mai alese, pe când se caută a se fabrica materii hrănitoare pe calea chimică, emancipându-se astfel omul tot mai mult, din lanțurile în care natura îl ținuse până acuma încătușat, pe partea simțământului vedem dimpotrivă pe omul modern răpit de natură, supus de ea, adorând-o, nu ca cei vechi, pentru a o zeifica, dar pentru a căuta în ea un tezaur de impresii estetice.

S'ar părea că ar exista o contradicție între ideile expuse până aici. Cum? natura a imprimat rudimentele frumosului în inima omului; ea a fost în cea mai adâncă vechime, izvorul primordial al simțimentelor estetice și cu toate acestea în vremurile trecute ea nu era așa iubită, așa de sârbătorită, așa de cântată pentru frumusețile ei ca în cele ma noi? și astăzi când arta a produs atâtea creațiuni, când lumea acestuia este îmbogățită cu operele atâtor generații, să ne întoarcem mai mult către natură, decât în timpurile acelea când arta lipsea și singură natura putea fi izvorul frumosului?

(Va urma.)

Dr. B. BASIOTA medic specialist în morburile femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8-10 a. m. 3-5 p. m.

Bánffy, pentru activitatea lui de fost prezident al acestei ligi. Adunarea a reușit pe deplin.

Limba de regiment. Am adus știrea despre ordonanța ministrului comun de războiu, prin care cere ofițerilor să învețe limba maternă a soldaților cari formează majoritatea într'un regiment. Acum întregim această știre. Ministrul a ordonat ca în lunile de iarnă, din Decembrie până în Mai, să se inițieze la fiecare regiment câte un curs pentru învățarea limbii respective. În lunile de vară se vor face numai repetițiile celor învățate.

Lungirea ședințelor camerei. În ședința de azi a camerei deputaților, baronul Voinies, deputat guvernamental, a propus camerei lungirea ședințelor cu o oră.

Asupra propunerii se va vota mâine, fără discuție.

S'a continuat și în ședința de azi discuția bugetului ministerului de culte, fără a se fi terminat. Discuția se va continua și în ședința de mâine.

In chestie personală.

In sfârșit d. Goldiș și-a dat arama pe față. Știam de mult că-i stau în calea ambițiilor sale, că d-sa este autorul unei intense acțiuni calomnioase împotriva mea, de care, avea aierul însuș să se scandalizeze, încât anul trecut, pe când nu iera încă nici vorbă de Mangra, întrebându-l asupra pornirii ostile a unor membrii din comitet împotriva mea, îmi spusese cu o ocazie:

— „Domnule Bocu, n'are nimeni nimic împotriva D-tale, nici Vaida, nici Uud, nici nimeni, lapădă-te însă de Oncu și Ciorgariu și vino cu mine la Budapesta, te împac cu comitetul, ne înțelegem și toate vor fi bine”.

Am cetit în sufletul d-lui Goldiș, care-mi cerea lăpădarea de torarășii mei de luptă, de oameni cari creiaseră „Tribuna” și aduseseră multe sacrificii pentru ea, ca prin un fel de trădare să o aduc plocon comitetului național, punându-ne toți sub șefia dlui Goldiș. Câtă vreme a trăit regretatul meu prieten, Russu Șirianu, acesta nu a arut un dușman mai acerb și mai veninos decât pe dl Goldiș. Il ura pe Russu Șirianu, cu adevărată ură de sălbatec. Socotea că e singurul obstacol Russu, de a pune d-sa mâna pe „Tribuna”. Căci muria ca s'ajungă director la „Tribuna”. Subcomandând Russu, ura dlui Goldiș a trecut ca inventar asupra mea. A început atunci bârșirile în contra mea și de unde până aci eram obiectul laudelor sale, devenisem dintr'odată omul hulit de d-sa.

Acum eram eu obstacolul și trebuia cu orice preț oprit accesul meu la deputăție. Și s'a făcut urta luptă de desființare morală a mea, cu arme jospice, pe cari le furniza detractorilor mei dl Goldiș și consoții din Arad.

Câteva luni în urmă a izbucnit conflictul cu „Tribuna”, conflict în care elementele de ordin personal ale d-lui Goldiș își au un rol preponderent. A ajuns director la ziarul autorizat. In ce mod inteligent,

înțelept, cumpănit și civilizat a știut să conducă ziarul autorizat și să restabilească »disciplina« și »solidaritatea« cred că nu mai trebuie doredit. Se vor înconvins până și adversarii noștri că omul acesta nu e altceva decât... o mare bășică de otravă. Ni-se impută mereu că am făcut pe unii membrii din comitet „ramoliți” „imbecili”, „idioti”, „bipezi”, „inconștienți”. Eu nu-mi aduc aminte să fi cetit expresiile astea în „Tribuna”. In orice caz eu n'am folosit niciodată astfel de expresie, fiindcă îmi repugnă nota tricială și ordinară. Am și declarat aceasta la liberarea mea din temniță. Dar priviți la orgiile din coloanele „Românului”. Intreb pe oricine, resistă la o comparație scrisul nostru cu cel al distinsului director al „Românului”? **Omul acesta se pare doar că nici nu scrie cu condeiul, ci cu parul. Ceeace iese de sub tipar azi sub numirea de „ziar al partidului național român” este ultima expresie a înjosirii tiparului. In orice caz în presa noastră limbajul introdus de d. director al ziarului autorizat, rămâne fără precedent. Dl Goldiș îi dă 50 la sută înainte lui Măglăș în materie de calomnie și de destrăbălare de gândire și simțire, cu deosebirea că Măglăș reprezintă numai nemernicia sa, cu care nimeni nu s'a identificat, dar aceasta are aierul de a vorbi în numele unui comitet național.**

N'a fost de ajuns că de atâta vreme și pe temelul monstruos al unor calomnii de „trădare”, d-sa a pus la cale o operă de discreditare, care seamănă a piraterie reală împotriva „Tribunei”. Acum după ce actul acela n'a răușit, recurge la o expediție destrăbălată cu ascușiș personal, în contra tuturor acelorora, cari ostenesec fără preget pentru menținerea și înflorirea „Tribunei”, le scormonește în mod tendențios intimitățile vieții, le caută cu scop compromițător dosarele trecutului, pervertește împrejurări și deschide astfel o campanie de exterminare ad personam.

N'am combătut niciodată principiul că fără oarecari personalități nu se poate discuta căci în sfârșit ideea se leagă ca însaș de firea și de caracterul unei persoane. Dar a trebuit să ne convingem că îndată ce atacurile personale se manifestă ca act brutal, îndatăce vioiciunea de formă, ca locul unei insulte cu parul, orice condescendență, orice spirit îngăduitor încetează și singurul cod care mai pune capăt unei desfrânări sufletești a adversarului tău este — codul justiției sau casa de nebuni.

Intr'un număr din zilele trecute am comunicat cetitorilor și prietenilor mei aceasta intenție a mea de a mă adresa justiției, împotriva celei mai nouă izbucniri epileptice a „Românului” dela 24 Maiu, care constituie o gravă insultă la adresa adevărului și a mea personal. Intors acasă și înainte de a lua demersuri, voi arăta însă prietenilor mei și celor pe cari îi interesează câteva amănunte despre atacul acesta fără păreche.

Iată toată întâmplarea.

Un tânăr moldovean, d. Cehan, fost

corector la ziarul nostru, fiind „primenit” de noi pentru neglijențe în meseria sa, s'a pus la dispoziție d-lui Goldiș în calitate de spion și de trădător a intimităților noastre redacționale. Și întâiul act de mercenar al onorabilului Cehan, a fost divulgarea unui secret, de redacție, care în realitate n'avea de ce să fie tănuit. Amicii mei știu, că n'au făcut nici o taină din el. Se aduce, mă rog, vorba, despre o notiță de câteva rânduri, prizărită printre celelate rânduri ale „Tribunei”, de acum câteva luni. Notița cu titlul „Cât o fi costat?” e taimoasă, pentru că adversarii foii noastre au căutat să facă din ea o cauză celebră, cu toate că în fond și intenții este perfect inofensivă. O reproduc întreagă aci cu aceleași caractere, ca cetitorul cinstit, să-și facă singur judecata.

Cât o fi costat? Suntem curioși, cât o fi costat ultima mare adunare din Arad la care a fost și dl Sthal, ca discursurile să fie salvate pentru posteritate. Dar nu de cheltuiala dlui Sthal, asta e ceva neînsemnat, dar la ce sumă se urcă trenurile separate căraușitul, întreținerea alegătorilor etc.

De ce te miri iubite cetitor? Nu e de loc glumă. Căci cu brașoave de asta se „informează” o lume oarecare și, înzădar rizi, ele sunt crezute pe cuvânt.

Care poate să fie sensul acestei notițe? Că sunt unii oameni, cari răspândesc calomnii (brașoave) că adunările noastre populare se fac cu cheltueli de întreținere etc. Nu e permis să spui lucrul acesta? Am săvârșit crima de lesa truntas, spunând un lucru adevărat? Mă rog, unde este crima în notiță? Il rog pe d. Caragiale să-mi arate în ce consistă anume păcatul meu, căci așa numai cu o vorbă lată „nici cel mai șovinist procuror maghiar” nu te acuză, cum d-sa care aduce numai decât osânda, în puterea suveranității sale morale. Să-mi arate ce e culpabil în nenorocitele mele șire și fac mea culpa, mă rog de iertare, dacă „crima” mai poate găsi pe pămănt iertare.

Ei, dar nu asta importă. Cuvintele se scriu lumea le restălmăcește cum vrea și cum poate. Ceeace interesea mai deaproape acum pe „Românul” era, cum ar putea redeschide chestia cu notița, ca materie la scandal pe care-l caută cu lampa. Și iată și Cehan! Câțiva gologani (Cât costă d-le Cehan?) și secretul cel mare legat cu șapte peceti, se află. Autorul sunt eu. „Miserabilul autor al infamiei notițe” — îmi zise Echivocitatea Sa, dl Goldiș, pe baza declarației amicului său Cehan. „Miserabilul autor” urlă numai decât licheaua din coloanele „Serei” din București. Și miserabilitatea asta nu se deduce atât din ceeace am scris în notiță, ci din pretextul că n'am avut tăria, și „cavalerismul” de a-mi da numele de autor. (D. Goldiș vorbește de cavalerism, care ne înjură de un jumătate de an, făcându-ne trădători pentru articol scris ungurește de... d-sa). Cum

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă = plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. = La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

însă dreptul anonimatului la gazetă îl are și d. Goldiș, fără să iscălească toate infamiile (vom vedea dacă va avea cavalerismul să recunoască înaintea judecătoriei că d-sa este autorul miserabilelor rînduri incriminate de mine), cum notița mea nu avea o importanță la care țineam, nici nu conținea ceva ce trebuia absolut tăgăduit, neapărat că era absurdă atîta ceremonie cu iscălitura. Dar țin aici să declar, că chiar de aș fi voit să iau asupra-mi cu liniște tot odiul fals al câtorva rînduri nevinovate, n'o puteam face, căci eram închis în temniță atunci, iar colegii mei conveniseră asupra unei soluții fără să mă întrebe și publicaseră o declarație în sensul cunoscut, de care nu aveam cunoștință de mai înainte. Incât revenirea mea asupra notiței mele persecutate, era, precum vedeți de prisos.

Dacă mi s'au cerut dau cu plăcere această informație pentru istoricul viitor al luptelor noastre politice și personale. Sunt silit însă să întreb pe acelaș nepreocupat istoric al viitorului, nu crede că mărunțișul notiței mele, cu înțelesul ei siluit de oricâtă reacredință, conține o dispărentă vină, față de isbitura fără nici o perdea și rușine, ce caută dl Goldiș să ni-o aplice în „Românul” prin un miserabil denunț?

Nu vede orice naiv, prieten sau dușman al nostru că este la mijloc un hal de gândire și o lipsă totală de simțul răspunderii politice, când autorul comitetului național, forțeză o răfuială care nu poate să-i fie pe plac pe aceasta chestie? Nu crede orice cetitor că reprezentantul comitetului național, dl Goldiș care cum spun aproape toți elevii d-sale, cerea bani pe vremea când era profesor în Brașov că făcea pe spionul guvernului unguresc, vorbește ca cel „mai răbuit sovintist maghiar” (cum ar spune dl Caragiale) când denunță pe față:

„De prezent dl Sever Bocu petrece în București, bătând scările ministerelor și înrolând scriitorii români sub steagurile „Tribunei”.

Cine o spune, mă rog asta? „Românul”. E într'adevăr culmea tupeului. Iată o denunțare directă care în orice clipă poate avea o consecință, căci orice guvern unguresc poate porni în contra noastră o goană mai aprigă în urma răspândirii acestei condamnabile bănuielei.

În orice caz îi voi da prilej dlui Goldiș să dovedească înaintea justiției miserabila d-sale delatinie.

Culmea insultei însă din articolul „Românului” este, în care sunt atins în cinstea mea personală de om, nu de gazetar. Nu pot să mă atingă epitetele necurmute și obraznice ale numitei foi, căci sunt venite dela niște adversari, cari și-au pierdut liniștea de judecată. Dar sunt silit să resping categoric acuzația aceasta ce mi-se aduce că aș fi săvârșit un anume fapt infamant în viața mea. Prietenii mei știu toți, că încercat înainte cu doispezece ani într'un asemenea proces prin un fost notar Teodor Suricescu, un om care nu se deosebia într'un nimic de dl Goldiș, acesta s'a sfârșit prin totala mea reabilitare și satisfacție la tabla reg. din Timișoara, care la însuș propunerea procurorului, m'a achitat și a sistat procedura împotriva mea*). De câtă infamie trebuie să fi capabil ca să încerci să-ți desființezi adversarul, care la urma urmelor este tot un român ca tine, cu astfel de calomnie, care poate fi răsturnată de azi pe mâne? N'au să spun aci mai mult decât atîta: Iată, cine-i dl Goldiș!

O infamie aceasta, pe care nu o poți combate numai cu un gest de dispreț, nici cu spada, căci cunosc specia asta de calomniatori, cari nu sunt

*) Sentința tablei reg. din Timișoara Nr. 1872.

acasă. Mă văd deci cu regret silit să restabilesc numele tuturor celor solidari în aceasta calomnie și să cer la singurul loc, la care mă împing reprezentanții partidului național, ocrotitori ai cinstei omenești și politice la „Românul”, la justiția țării, care nu va putea admite continuarea acestei turpitudini, în contra adevărului, prea mult tolerat.

Iar fiindcă vedem că biografiile apar ca o necesitate neapărată pentru noua orientare politică preconizată în coloanele „autorizatului”, să vie dar biografiile! Vom ști și noi arăta și cine-i Goldiș, distinsul director al „Românului”, admirabilul luptător, începând cu închinările sale din tinerețe și continuând cu viața sa fără prihană din Brașov, Lipova și Arad, arătându-i cunoscutele proceduri literare, cari vor explica de sigur și pe cele politice de azi.

Să vie dar biografiile! Răbdarea noastră încă are margini.

Arad, 13 Iunie 1911.

Sever Bocu,
Redactor la „Tribuna”.

Alegerile din Austria.

Vienna, 12 Iunie.

Măne, Marți, încep în Austria alegerile generale pentru Reichsrath. Alegătorii sunt acum a treia oară chemați la urnă de când s'a introdus votul universal. Faptul acesta explică și puținul interes ce-l manifestă de data aceasta alegătorii față de campania electorală. Pretutindeni puțină însuflețire între alegători și, prin urmare, o sumedenie de candidați, cari toți speră să obție voturile alegătorilor cari nu s'au înșirat, cu trup cu suflet, sub steagul foștilor deputați.

Aproape în fiecare cerc electoral sunt 3—4 candidați. Cel mai mare număr de candidați îl dau însă partidul creștin-social și social-democrat, cele două partide mai puternice în ultimul Reichsrath dizolvat. Astfel se poate prevedea că ziua de mâne va aduce numai în puține cercuri rezultate definitive, fiindcă numai puținii dintre candidați vor putea obține la primul scrutin majoritatea absolută. Ziua hotărâtoare va fi deci ziua balotărilor, 20 Iunie.

Dintre cele 516 mandate câte sunt de dat, mâne se va da lupta pentru 449 de mandate.

Alegerile în celelalte cercuri electorale (60 în Galicia și 7 în Dalmația) vor avea loc mai târziu.

Care va fi noua constelație parlamentară nu se poate prevedea. Un lucru e cert: mari schimbări nu se vor produce în ce privește numărul mandatelor diferitelor partide. De altminteri legea electorală hotărăște în mod precis naționalitatea cercurilor, decretând că 233 cercuri sunt germane, 107 boeme, 82 polone, 33 rutene, 19 italienești, 13 croate și 5 românești. Numărul mandatelor naționale e deci determinat.

E vorba numai de principiile politice mărturisesc candidații de diferite naționalități.

În Reichsrathul dizolvat, deosebitele partide au avut următorul număr de mandate:

Creștini-socialii	94
Social-democrații	84
Uniunea germană	76
Uniunea salvă	124
Clubul polon	71

Clubul rutean	25
Cluburile italienești	15
Românii bucovineni	5
Sioniștii	4
În afară de partide	12

Repetăm, schimbări mari nu se vor produce nici în urma alegerilor din urmă, decât poate la creștini-sociali, în sinul cărora dela moartea lui Lueger încoace s'au ivit dișensiuni grave. Și-au ridicat capul vechii clericali cari vor să aducă partidul creștin-social din nou sub influința episcopilor catolici.

S'au ivit de asemenea dișensiuni și în partidul social-democrat, ca urmare a chestiunii naționalităților care, în vremile din urmă, primează toate celelalte chestiuni politice. A.

Despre rezultatul alegerilor de azi primim următoarele telegrame:

Vienna, 13 Iunie. Azi au început alegerile generale în 449 circumscriptii. Până ieri seara s'au înregistrat la ministerul de interne 2987 de candidați cari reprezintă aproape 50 de programe politice.

Social-democrații au 347 candidați, creștini-socialii 239, partidele boeme 240, Polonii 270 și Germanii 164.

La Pola a candidat un oarecare Spdoni cu program republican.

Mai mare agitație domnește în capitală, unde pentru 33 de mandate s'au prezintat 120 de candidați. Vienna are 396.610 de alegători cari votează înaintea a lor 380 de comisii. Abstrăgând dela câteva epizoade mărunte, mai mult hazlii, alegerea decurge în ordine perfectă.

Cei dintâi alegători cari s'au prezentat înaintea urnelor au fost aderenții partidului social-democrat, cari au votat îndată după orele 6 dimineața. Mai mare parte sunt muncitori, cari dela urnă au grăbit la muncă în fabricile și atelierele lor.

Scrisori din București.

Ziua copiilor. — Ascensiunile lui Brumărescu. — Pentru coloniile școlare. — Albanii din București și revoluția din Albania.

București, 29 Maiu.

O frumoasă mișcare pentru alinarea suferințelor celor mici și fără de nici un sprijin s'a pornit în timpul din urmă în mijlocul înaltei societăți din București. Se pare că virtuțile străbune au reinviat în toată binecuvântata lor strălucire. S'au format o mulțime de societăți cu scopul de a ușura soarta celor fără de noroc. S'au format societăți pentru apărarea celor espuși mai mult la loviturile sorții. Și, ce este mai înbucurător este faptul că inițiativa a pornit dela damele din înalta societate bucareștiană. Dovadă că multe din criticele, cari s'au adus cu privire la nepăsarea lor față de suferințele semenilor n'au fost întemeiate.

O laudabilă activitate îndeplinește zilele acestei societate pentru protejarea copiilor găsiți. Această societate a stabilit o zi, în care va face apel la toți, fără deosebire de starea lor socială și materială, spre a contribui cu sume cât de mici pentru mărirea fondurilor, din cari se întrețin micile ființe nenorocite, pe cari mamele lor, într'un moment de supremă disperare, s'au îndurat a le lăsa în voia sorții. Această zi, numită ziua copiilor a fost stabilită la 6 Iunie.

În aceste părți acest obicei există de mult. Și nu este nici o rușine pentru dama din înalta societate, care, în numele carității, își ia rolul de... cerșitoare. E drept că starea ei materială îi permite să dea de zece ori suma, pe care o poate aduna, fără a mai fi nevoie să stea la colțul stradei, apelând la trecători. Rostul acestor co-

lecte este însă și acela de a-i deprinde pe toți să jertfească, în măsura puterilor lor pentru alinaarea suferințelor omenești.

Ziarele românești, cât și cele străine s'au exprimat în termeni elogioși despre aeroplanul inventat de aviatorul Brumărescu. Acest îndrăzneț spirit inventiv a fost mai întâi funcționar la un minister, de unde esind, și-a întocmit un atelier, în care confecționa fel de fel de jucării pentru copii. Fără a avea studii speciale, el are la activul lui o serie de invenții cât se poate de interesante. Din ziare și reviste a aflat despre progresele, pe cari aviația le face în Apus. Și atunci s'a apucat să-și construiască și el un aeroplan, după un sistem propriu al lui. Ziaristii și inginerii cărora le-a arătat schița aeroplanului său, au recunoscut că în adevăr erau în fața unei invenții serioase.

S'a deschis o colecție pentru ajutorarea inventatorului și Brumărescu a plecat la Paris, unde și-a construit aeroplanul, cu care întorcându-se la București, a făcut zilele acestea încercări cu un rezultat satisfăcător. Vineri spre seară dl Brumărescu a făcut prima ascensiune mai îndrăzneată. S'a ridicat până la o înălțime de opt metri. Un accident nenorocit l'a făcut însă să renunțe pentru câțiva timp la zborurile lui. Motorul având unele defecte, pe cari nu le observase, aviatorul a fost aruncat de vânt și izbit de crengile unui salcâm cu atâta putere, încât a suferit o gravă lovitură la piciorul stâng.

Intr-o convorbire, pe care a avut-o cu un ziarist, Brumărescu a declarat că accidentul nu-l descurajează. El e foarte satisfăcut că a dovedit că și Românii pot face ceva. „De mi-ași fi rupt piciorul amândouă, a zis el, nu m'aș plânge. Căci am dovedit tuturor aceluia, cari n'au avut încredere în mine, că pot ceva”. Dl Brumărescu își va relua zborurile imediat după ce se va face bine. În public se observă o deosebită simpatie pentru dânsul. Căci, după Vlăicu, până acuma numai el a avut curajul să se înalte cu un aparat inventat și construit de dânsul.

O chestie, care preocupă, acum în preajma vacanțelor, toate cercurile pedagogice, este aceea a coloniilor școlare. De câțiva ani încoace, grație stăruințelor câtorva oameni de inimă, copiii stabiliți din școalele primare au început a fi trimiși prin diferitele stațiuni climatice, unde, grație îngrijirii părinților și a aerului curat, își recăpătau sănătatea și viociunea.

Obiceiul acesta n'a fost abandonat. Și acum se fac sforțări pentru adunarea fondurilor necesare spre a se putea trimite un număr și mai mare de elevi săraci în „colonii”. Spre acest scop s'au întrunit azi directorii și directoarele școlilor primare din capitală, discutând măsurile ce ar trebui luate pentru ajungerea scopului lor.

S'a hotărât a se organiza mari serbări populare, cari se vor ține sub patronajul dnei D. Dobrescu, în zilele de 11 și 12 Iunie în Cismigiu. La festivitatea aceasta va lua parte și familia princiară română.

Evenimentele din Albania n'au rămas fără răsunet în cercurile Albanezilor stabiliți în România. Cu deosebire la București, unde Albanezii au câteva societăți bine organizate, se observa o vie mișcare printre dânsii. Cei mulți cred că acțiunea pornită de dânsii va triumfa. Mulți dintre tinerii albanezi, mai inimoși, s'au dus să ia parte la lupte. În sufletele tuturor a încolțit nădejdea îndeplinirii unui vis, pe care l-au moștenit din generație în generație. Primele știri despre succesele răsculaților au produs un adevărat entuziasm între Albanezii de aici. Societățile lor au luat inițiativa de-a sărbători pe eroii, cari au pornit lupta. Nu se cunosc sumele cu cari ei au contribuit pentru susținerea celor cari luptă

pentru libertatea țării lor. În ori ce caz cunoscut fiind spiritul de jertfă al Albanozilor pentru chestia lor națională, aceste sume trebuie să fie destul de mari.

Correspondent.

Dela Academia română.

— Includerea sesiunii generale. —

București, 29 Mai v.

Vineri s'a închis sesiunea generală a Academiei Române.

La începutul ședinței dl Iacob Negruzzi, președintele Academiei, a cerit scrisori de mulțumire din partea dlor profesori Atanasiu și Dr. Cantacuzino pentru alegerea lor ca membri corespondenți.

Se mai face cunoscut academicianilor că dl Em. Kretzulescu a descoperit un sarcofag roman într'un sat din Ilfov, sarcofag pe care îl pune la dispoziția Academiei.

Dl președinte Negruzzi spune că s'au acordat 11 premii în valoare totală de lei 66.500. Arată numărul lucrărilor prezentate pentru aceste premii și regretă că foarte puține au concurat cu subiectele propuse de secțiile Academiei. Totuși s'au premiat două din aceste lucrări.

D-sa dă cetire premiilor acordate și feliicită pe premianți, dintre cari unii se află în sală.

Se trece apoi la cetirea rapoartelor pentru lucrările premiate de Academie.

Dl profesor Dr. Marinescu citește raportul privitor la lucrarea „Dicționarului Sănătății”, a dlui Dr. Vasile Bîanu din Buzău, premiată cu premiul „Ucrăsen-Năsturel” de 4000 lei.

Dl Simionescu citește raportul asupra lucrării dlor Chirișescu și Rășnoșanu, premiată cu premiul didactic de 1500 lei, iar dl Spiru Haret citește raportul privitor la cartea dlui Burileanu „Teoria generală a calculului probabilităților”, premiată cu premiul divizibil „Adamachi” de 5000 lei.

După cetirea tuturor rapoartelor asupra cărților premiate, dl Iacob Negruzzi declară închisă sesiunea generală de primăvară a Academiei.

Scrisori din Iași.

O nouă societate literară: „Asociația culturală Iași”.

„Impotriva tuturor curentelor de învrăjbiere și disimulare (?), Asociația noastră va impune acțiunea de consolidare prin cultură și va lupta pe toate căile pentru ridicarea nivelului moral al tuturor păturilor sociale din țară”.

Așa ne grăiește în puține cuvinte și în preamari făgăduinți, programul de luptă cu care se prezintă noua asociație, formată în cea mai mare parte din studenți. Ni-se promite pentru la toamnă tipărirea unei reviste lunare, precum și a unei biblioteci „Apollo”. Primul număr din bibliotecă a și ieșit de sub tipar, cuprinzând traducerea unui poem dramatic de Albert Samain „Polyphen”.

— Minunat — Foarte frumos — Așa da — Bravo lor studenți — Ce tot politică și agitații — La carte! — Foarte frumos —..... șoptea sala.

Nu sunt răutăcios. N'asi fi răutăcios față de membrii „asociației culturale” cari, în cea mai mare parte îmi sunt buni prieteni. Dar. Este un dar. Trebuie să fim drepti. Serata a fost cât se poate de slab alcătuită. A fost cu siguranță o compromitere pentru mersul bun al societății. Nu-i așa?

Prevăzusem dinainte acest lucru. Nu puteam însă interveni eu, cu'n cuvânt hotărâtor. Erau alții pentru aceasta. Când am văzut sala pe la

9¹/₂ prevederea mea devenise faptă. Erau prea mulți evrei. Înțelegeți?

De ce să mai insist atunci în expunerea acestei dări de seamă. E un motiv. Și încă unul puternic. Vreau să arăt, până unde poate duce naivitatea câtorva tineri — cu talent și merituosi de altfel — cari, pășind pe o cale greșită, se lasă a fi conduși de oameni c'o pornire inteligentă dacă vrei, dar c'o fire și c'un ideal cu totul opus, idealului și firei noastre. Când le-am spus eu aceste toate n'au vrut să mă asculte. Am tăcut. Am rămas cu ei tot prieteni, așteptând ca, odată, faptele ziselor mele să mă răsunne. Și ele m'au răsunat. Nu exagerez nimic. Câțiva membri din „asociație” mi-au mărturisit sincer, c'au plecat deosecaționați dela serată. Vedeți! Ei aveau dreptate.

Simțeau ei de sigur că în sala aceea goală, rece, întunecată lipsea cu totul entuziasmul aceluiaș avânt, comunitatea sufletească, zâmbetul de voe bună care să sboare voios din gură în gură. În fețele acele străine, indiferente nu puteau să găsească prietenia ce-o căutau. Nu în atmosfera aceasta de stângace gesturi, doreau să vadă primul debut literar al prietenului Rașen. Prietenia mea îi rezerva un alt loc. Mai potrivit și mai demn puternicului său talent.

Nu în rola tuturor scrișnirilor de patimi și-a gesturilor desperate. Pentru versurile tale curate, sculptate în statuie de piatră, în zugrăviri de apoteoze, cu o vrajă neînțeleasă în ele, cu acorduri mistice, divine... se cerea un public... cu lacrimi calde în gene...

Acelaș public îl merita și dl M. Codreanu și dl Bacovia. Nu l-au căutat. Cu atât mai rău.

În partea a doua a programului seratei, dl Dr. Zosim — dl Ds. Zosim care, acum vre-o două săptămâni, ținuse în localul nu știu cărei școli evreiești o conferință despre „Scopul și idealul vieții”; dl Dr. Zosim își desvoltă cu mult antreu, în mijlocul aplauzelor delirante și a muțămirei generale, conferința sa: „Rasă și naționalitate”.

După o repede, sumară și crudă expunere a diferitelor rase omenești ce trăiesc pe pământ — dl Dr. Zosim ne-a spus că pe pământ trăiesc 5 rase de oameni — albi, galbenii, negrii, măsliinii și australienii — dl Dr. Zosim vorbește de subrasele latine, slave, germane, de unghiul facial al craniului, de... și bre ce violent la plagiatul dlui A. C. Cuza, la Chestia evreiască, de naționalismul svăpăiat etc. etc...

Dlor, începe a se aprinde oratorul, toți Românii sunt naționaliști! Nu poate cineva să zică: numai eu îmi iubesc țara! Și eu sunt naționalist; și d-voastră sunteți naționaliști — aplauze. — Politica antisemită e o politică nefastă; de 50 de ani de când se duce campanie contra evreilor, vedeți vre-un progres înfăptuit? Nu. E o politică de ură aceasta. Alți bărbați mai luminați, N. Bălcescu, Alecu Russo, Mihail Eminescu, s'au pronunțat pentru o colaborare cu evreii! Vreți dovadă. Apoi unghiul facial... pardon... apoi un Niculae Bălcescu a fost acela care într'un viitor oarecare, vedea unificarea tuturor națiunilor! Bietul Bălcescu! Părintele naționalismului român — autorul „istoriei lui Mihail-Viteazul”, „istoriei armatei române”; autorul celebrului articol „România viitoare” — scris în foaia pribegilor la Paris, pus la contribuție în susținerea teoriei asimilării evreiești! Bietul Bălcescu!

D'apoi Alecu Russo! Autorul „Cântărei României”, cel ce a exclamat cândva: „O! Vlad Tepeș, pentru ce nu ești aici ca să împodobesti cum trebuie toate aceste țepi înfipte în pământul român, de inimizii Românilor!” Alecu Russo evreofil!

Nu mai vorbim de Mihail Eminescu. Dl Dr. Zosim a uitat când a învățat în școlile primare și gimnaziale poezia „doina lui Eminescu”? Nu-i vorbă e cam mult de atunci. S'o reînvețe! Ii va sluji.

Da, dlor, asimilarea evreilor se impune, o asimilare însă care, mai întâi să pornească pe teren

Dr. Balázs Emil
Institut pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA, Városház-utca 14.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză. Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m. Pentru boli cronice separat (Curarisire specifică), consultațiunii dela 10—12 ore a. m. Consultațiunile le execută Dr. Kálmán Róth. — — — — — Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

cultural. Ar trebui deci, odată cu Români, ca și evreii să se mai lepede de credințele lor, în mare parte orientale și josnice.

Habotnicii naționaliști mă vor privi de sigur cu ochi răi! Nu dle Dr. Zosim. Te întreb însă, cum ar trebui să te privească „habotnicii evreii” când te aud că vrei să le alungi credința! De sigur cu ură fanatică. Ei bine nu. Și ști pentru ce? Pentru că înțeleg că acei cari, cândva s'ar lăsa ademiniți de vorbele d-tale, tot Români vor fi!

Cum am spus, viitorul cel mai apropiat vorbește pentru unificarea tuturor raselor. — Deci jos naționalismul! — Exemplul îl dă Elveția: o țară care, deși alcătuită din neamuri diferite, tindește totuși același ideal politic! În această stare vedem noi imaginea noastră viitoare! Civilizația va trebui să învingă! Rațunea nu trebuie pusă în slujba tuturor patimilor.

Ce-a însemnat *Junimea*, cea însemnat curentul nou pornit de *Titu Maiorescu* contra școalei naționaliste a lui *Simion Barnuțiu*, dacă nu triumful ideii înaintate! Nu trebuie să fim exclusiviști. Să muncim pentru triumful cosmopolitismului, căci a munci pentru el înseamnă a-ți ridica nația în mijlocul căreia trăești!

Nu vă credeți în cei vii! cercetați scrierile celor dispăruți. Nu vă credeți în nime! Cercetați trecutul! — Trecutul lui Eminescu, lui Bălcescu, Russo, Kogălniceanu, Cuza, Conta, de sigur.

N'ar trebui să ne ridicăm prea mult contra străinilor, pentru că ei ne dau mult din cultura și inteligența lor. Dl. Cuza, fără materialul învățărilor străini n'ar fi putut scoate „Poporația”! Feriți-vă de idoli! — ar zice: ferți-vă de ideal! —

Intr'un fugitiv rezumat acesta ar fi cuprinsul conferinței dlui Dr. Zosim. L-au aplaudat mult evreii. „Asociații” spuneau că nu pot primi teoriile doctorului și că în ședința viitoare de Duminecă, îl vor dezarma. Se poate. Un lucru. Cunosc alți membri cari l-au savurat. Și aici e greșala: aici a fost rătăciria pe care n'o vedeți. Prin faptul că unii membri l-au aprobat, conferința dlui Zosim a luat caracter de oficialitate, de program-luptă.

Rămâne ca *faptele* d-voastră să mă dezmință. Până atunci „Asociația culturală” nu poate fi ceciacă tintește: o asociație de studenți Români, în care dorul unei culturi literare ar întregi acțiunea unei primeniri morale în toate domeniile, față de străinismul care și de astădată a căutat neputincios să vă vrăjască. *Corneliu Carp.*

Din străinătate.

Pace în Albania? Operațiile militare ale trupelor imperiale, împotriva răsculaților sunt pe sfârșite. Thorgut pașa, comandantul trupelor, a și încheiat un armistițiu de două zile, așteptând ordonanțele ministrului de război. Mirdiții, Malisôrii și celelalte cete de răsculați au fost, parte învinse cu desăvârșire, parte alungate peste hotar, în Muntencru. Se așteaptă acum din partea guvernului turcesc o acțiune serioasă de pace. După cum se vede, această acțiune va și urma. Rifaat pașa, ministrul de externe al Turciei a avut o convorbire cu ministrul austro-ungar la Constantinopol, în care a declarat că intențiile sultanului și ale guvernului otoman au fost dela început pacifice. Față de răsculați a trebuit să se purcedă însă în modul cel mai energic pentru a restabili ordinea.

Chiar și mergerea Sultanului în Albania, încă trebuie considerată ca o expresiune a bună-

voinței guvernului turcesc față de albanezi. Cu ocaziunea marelui reviste militare, pe care o va ține padișahul pe câmpul mierlei, încă se va accentua necesitatea unei păci desăvârșite. În zilele aceste Thorgut pașa, va da o proclamație, prin care dă amnestie, în numele guvernului, tuturor acelor răsculați, cari în vreme de 10 zile se vor prezenta în fața autorităților turcești și vor depune armele. Guvernul turcesc nu va pedepsi, prin urmare, pe nici un revoluționar, nici nu va urmări pe vr'un albanez pentru amestecul lui în această răscoală care a pricinuit multă bătaie de cap porții otomane. În schimb, după cum afirmă ministrul de externe, Rifaat pașa, după toate aceste zile sângeroase, guvernul musulman va introduce în Albania o acțiune civilizatorică și economică, ținând seamă întru toate de dorințele Albanezilor. Conducerea administrației din acest vilayet va fi încredințată unui om nou, care cunoaște împrejurările albaneze mai bine.

Rămâne ca după toate aceste să vedem cum își va îndeplini guvernul turcesc promisiunea și cu ce se vor alege Albanezii pe urma atâtor vârsări de sânge, pe cari le-au făcut pentru libertatea neamurilor subjugate de Turci. Ar fi interesant în orice caz să se știe și aceea, că cine a fost motorul principal și imediat, care a ajutat și a instigat pe Albanezi la răscoală. Într-o vreme se pomenea monarhia noastră, altcând Muntencru secundat de Rusia. Până acum nu s'a dovedit nimic.

E bine că s'a ajuns la sfârșitul acestor lupte, cari în orice moment puteau produce o complicație europeană și rămâne ca Turcia să știe alege mijloacele ca Balcanii să nu fie pururea o bombă ce poate exploda la cea mai mică zguduire. Aceasta, se înțelege, nu se va putea decât mulțumind și împlinind dorințele tuturor naționalităților otomane. Dar guvernul tinerilor turci se pare a fi cu mult mai șovinist și intolerant decât să împlinească această supremă cerință a păcii europene.

INFORMAȚII.

ARAD, 13 Iunie n. 1911.

— *Starea sănătății Regelui Carol.* „Monitorul Oficial” din București publică următorul comunicat:

„Îvindu-se din nou ușoare colicii, însoțite de o mică mișcare febrilă, Majestatea Sa este obligat să rămână în pat până la complectă liniștire a suferințelor”.

— *Vizitație canonică.* P. S. episcop al Aradului e de Vineri în vizitație canonică pe valea Crișului, fiind primit pretutindeni cu mari manifestațiuni din partea poporului. Sâmbătă a sfințit biserica din Guravăii, Duminecă, ziua primă de Rusalii, a servit utrenia în Tisa, liturgia în Hălmăgiu, iar după amiază a predicat în Hălmăgel. În ziua a doua de Rusalii a plecat cu tren special la Brad, fiind întâmpinat de credincioși în frunte cu preoții lor la gara Orciu, Birțin, Baia de Criș, Tebea, Rilicioara, iar în Vasa a ținut și utrenia în biserică. În Brad a fost întâmpinat la gară de corpul profesoral și studențimea în frunte cu directorul Albu, care a salutat de binevenire pe înaltul oaspe. În oraș înaintea gimnaziului la întâmpinat preotul Rimbaș cu toate autoritățile civile și un public imens. După

serviciul divin a vizitat gimnaziul și a urmat banchetul la care au participat peste o sută de oaspeți. Dela Brad va trece peste deal în Biharia până la Vascau, de unde se va înapoia peste Oradea-mare.

— *Mulțămite publice.* În numele parohienilor mei pe această cale mulțănesc din tot sufletul institutului de credit și economii „Lipovana” din Lipova pentru frumoasa sumă de 50 coroane, ce a binevoit a o dărui sfintei noastre biserici române ort. din Buzad. Buzad, la 31 Mai (13 Iunie) 1911 *Vasile Spân*, preot.

— Aducem și pe această cale sincerile noastre mulțămite P. T. dn N. Negrui prof. în Blaj pentru ajutorul trimis de 10 cor. precum și On. institut „Lipovana” din Lipova pentru ajutorul de 20 cor.

Perzându-se un extras de cont dela Cassa de păstr. post. cu privire la o sumă de 30 cor. intrată ca ajutor regretăm a nu putea încă publica numele donatorului. Vom reveni însă asupra acestei donațiuni în timpul cel mai seurt. Pentru soc. „Petru Maior” H. C. Deac, v.-preș., Ioan Meșotă, dasar.

— *Accidentul unui aviator român.* Din București ni se scrie: Aviatorul Brumărescu, făcând experiențe cu noul său aeroplan pe platoul Cotroceni, a căzut, Vineri seara, din înălțime de 8 metri.

Brumărescu e rănit ușor. Aeroplanul de-așemenea a suferit numai câteva defecte.

— *Procesul fraților Zslinszky.* Din Giula se anunță că procesul fraților Zslinszky, cari l-au omorât pe deputatul Achim, va avea loc la 19 Iulie n. Sunt citați la proces 75 martori. n. Sunt citați la proces 75 martori.

— *Turul Europei în automobil.* În legătură cu informația publicată sub acest titlu în numărul 116, primim dela un cetitor din Vârșet următoarele deslușiri despre acești „pasionați turiști din Mannheim”:

„Turiștii din Mannheim, cari în București au împodobit automobilul lor cu tricolorul românesc, sunt: frații Adler, jidani botezați, proprietari de vii și negustori de spirit; apoi Dr. Marcovics, sârb, căpitan de poliție, Dr. I. Singer, candidat de avocat, și Dr. Oppenheimer, avocat jidan, toți din Vârșet, de unde au și plecat.

Cu ce scop au pus două steaguri tricolore pe automobil trecând prin România? Căci pe aici acasă nu îndrăgese, ce e românesc, cu atât mai puțin tricolorul mândru. Cu stimă: *Un abonat.*

— *O comunitate bisericască română deamănă de toată lauda.* În frumoasa comună din Sălaș Vârșolț, de abia sunt 50 familii române. Starea lor materială încă nu este dintre celea dintâi. Pe lângă toate aceste, brava comunitate bisericască românească din comuna Vârșolț și-a susținut în trecut școala sa confesională cu învățător calificat și și-o susține fără șovăire și acum în ciuda tuturor greutăților, cu cari se luptă și cari i-se pun. Până acum numai din partea „Silvaniei” și din fondul „Nichita” a fost împărțită de niște foarte modeste ajutoare; greul și grosul speșelor le-au suportat bravii și rezoluții ei membri. Aceasta mână de oameni arată, că ce poate voința tare și resolută și dă exemplu la o mulțime de comune mai mari decât ea, că cum se pot susține școalele noastre confesionale, pe lângă toate greutățile de azi.

Sufletul acestei mici comunități bisericăști gr.-cat. române este un simplu econom, cu numele Georgiu Macaveiu, deoarece nici preot n'au, și n'au avut în loc, fiindcă sunt filia eclesiei de Recea.

Acești bravi oameni merită, nu numai lauda, a toată lumea pentru hărnicia lor dovedită, deja zeci de ani, întru ași susține unica lor înștiin-

Atelier optic. Isvor vrednic
de încredere și ieften pen-
tru orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

Giuvaergiu. Mátyás király-tér 15.

Fosta prăvălie HUSZNIK.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvaere din aur, argint, briliante și obiecte din argint veritabil de China, cum și în articole optice.

țiune culturală, școala confesională română, ei și ajutorul fiecărui om de bine și cu putere materială, precum și a instituțiilor noastre culturale.

„Gaz. de Dum.“

— **Concertul N. Corfescu la Timișoara-fabric.** Duminică 18 Iunie st. n. va avea loc în Timișoara o adevărată sărbătoare artistică. Tenorul dramatic dela opera din București d. N. Corfescu care a avut succese strălucite pe scenele din Praga, Viena, Budapesta etc. va da un concert cu un program format din arii de Operă și doine românești. — Reuniunea de cântări din Timișoara își va da și ea concursul cu mai multe puncte. Indemnăm publicul să ia parte la această festivitate artistică.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de Iglonă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1912.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE
în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

Dentist in Cluj.
NAGY JENŐ
„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, in casa proprie.)
Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.
Dentist in Cluj.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare Dr. Onisifor Ghibu, *Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și educația populară à Cor. 1 plus 5 fil. porto.*

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 2-50 + porto poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

Ilustrate românești. Librăria „Tribuna“ a editat o serie de 12 bucăți de ilustrate frumoase reprezentând porturile dela **balul costumat din Arad.**

Bucata costă 24 fileri; Seria de 12 ilustrate 2 coroane 50 fileri; 50 bucăți 9 coroane; 100 bucăți 16 coroane.

O frumoasă ilustrată e și cartă poștală reprezentând pe dl Octavian Goga alături de primul nostru aviator dl Aurel Vlaicu. Bucata 16 fileri; 50 bucăți 7 coroane; 100 bucăți 12 coroane.

»Călușerii«, dela balul costumat din Arad bucata 14 fileri; 50 bucăți 6 coroane; 100 bucăți 10 coroane.

La Librăria Tribunei din Arad, se pot căpăta

propise (corecte) de examen.

100 bucăți Cor. 1-20 + 20 fil. porto postal.

Tot aici se pot comanda și cărți pentru premii școlare cu rabat cuvenit.

N. Iorga: Mihai Viteazul (Schită de poem dramatic). Teatru 1 cor + 5 fil. porto.

E. Suciu: Nunta Țiganului. Comedie originală într'un act, scrisă în versuri à 60 fil. + 5 fil. porto.

E. Suciu: Au plecat la târg de vite. Dialog à 30 fil. + 5 fil. porto.

E. Suciu: Țiganul cătană. Comedie originală într'un act à 30 fil. + 5 fil. porto.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare: Biblioteca „Lumina“ à 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 1. Em. Gârleanu: **Trei Vedenii.**

Nr. 2. H. de Balzac: **Călăul.**

Nr. 3. I. Agârbiceanu: **Prăpastia.**

Nr. 4. Paul Heyse: **Prisonierii.**

Nr. 5. N. Beldiceanu: **Un singuratic.**

Nr. 6. Alfred de Musset: **Mimi Pinson.**

Nr. 7. Carmen Sylva: **Printul Codrutii.**

Nr. 8-9. Er. Renan: **Viața lui Iisus.**

Nr. 10. Victor Eftimiu: **Fără suflet.**

Nr. 11. Benjamin Constant: **Adolf.**

Nr. 12. C. Micszath: **Cavalerii.**

Nr. 13. D. Anghel: **Povestea celor năcăjiți.**

Diverse cărți pentru popor.

Pop. Sădirea vici	2.—
Serisori de femei	1.—
Esop. Fabule	—60
Maican. Prăsirea și folosire legumelor	—24
Inimioara, adecă florea poezie naționale	—60
Limba florilor, de amor și amicitie leg. fin	1.—
Orații la nunte țărănești	—70
Risipirea Ierusalimului	—70
Aprodul purece	—10
Mihu copilul, cântec dela Bicaz	—10
Negru Vodă și Manole	—10
Oprisan, poezie de V. Alecsandri	—10
Roman Grue	—10
Ștefăniță Vodă	—10
Visul pescarului, despre daruri	—10
Bobarnaci și bazaconii	—80
Carte de visuri, ilustrată	—32
Oglinda nococului și a nenorocului	—10
Păscălia populară	—12
Intâmplare curioasă, com. în 3 acte	—40
Aur, nvelă de Th. Costan	—30
Bella, istorie circasiană de Ștefănescu	—30

Leon Tolstoi.

34

RĂSBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

După părerea sa, vițiile omenirii aveau două izvoare: lenea și superstiția. Tot astfel, nu recunoștea decât două virtuți: inteligența și activitatea; și el se ocupa personal de educația fiicei sale, ca să desvolte într'ansa pe cât mai mult aceste două calități. Până la vârsta de douăzeci de ani ea studiasse, sub direcțiunea lui, geometria și algebra, și ziua ei era metodic întrebuințată cu ocupațiuni determinate și regulate.

Bătrînul prinț își scria memoriile, rezolva probleme matematice, sculpta tabachere, lucra la grădinărit și supraveghia clădirea diferitelor construcțiuni care-l ocupau mult, căci domeniul era mare și se clădia într'una.

Până în clipa când intra în sufragerie, fapt ce avea loc mereu la aceeași oră, sau mai bine zis la aceeași minută, viața lui era ordonată în cele mai mici amănunte, cu o scrupuloasă exactitate. El era aspru și imperios până la extrem cu cei ce-l înconjurau, inclusiv fiica lui; de aceea, fără a fi crud, izbutise să inspire o teamă și un respect pe care un om cu adevărat rău n'ar fi izbutit s'o inspire. Cu toate că trăia retras și n'avea nici o slujbă oficială, nici unul din funcționarii guvernului, din regiunea unde locuia dânsul, nu pregeta a-i prezenta omagiile sale, împingând respectul până în a aștepta apariția sa în vestibulul cel mare, după pilda prințesei Maria, a arhitectului și grădinarului. Cu toți

deltmintrelea aveau, acel sentiment de teamă și de respect, când ușa masivă a cabinetului se deschidea, pentru a lăsa liberă trecere micului bătrîn, cu peruca sa pudrată, cu mâinile lui fine și uscate cu sprincenele lui sure și stufoase, a căror umbră imblânzea câte o dată strălucirea ochilor săi vii și tineri încă.

În dimineața când trebuiau să sosiască tinerii căsătoriți, prințesa Maria străbătu vestibulul, după neschimbabilul obicei, ca să ureze ziua bună tatălui ei, și ca întotdeauna, ea nu-și putu stăpâni o anume emoțiune, și se ruga și se închina ca aceasta întrevedere să treacă fără vijelie. Bătrînul servitor pudrat, care ședea în vestibul, se ridică și-i șopti:

— Intrați, vă rog.

Din odaia vecină venea șgomotul regulat al unei roți ce se învârtea. Prințesa deschise ușa și se opri în prag: prințul lucra; el se întoarse și-și urmă apoi lucrul.

Cabinetul era plin cu lucruri de trebuință zilnică. O masă mare pe care erau imprăștiute la întâmplare cărți și hârtie; apoi dulapioare de sticlă ale căror chei scelipeau în broască, un birou foarte înalt, pentru scris în picioare și pe care zăcea un caiet deschis, o mașină de traforaj; dușumeaua era plină cu surcele — toate astea denotau o activitate variată, constantă și regulată. După mișcarea cadentată a piciorului său încălțat cu păpuși moi, după apăsarea fermă și egală a mâinei sale nervoase, ghiceai cu mirare câtă putere și voință se mai păstrau încă în trupul acestui moșneag încă verde. După ce mai lucră câteva clipe, el își retrase piciorul de pe pedala roții, șterse un clește ce-l ținea în mână, îl aruncă într'un sac de piele prins de mașină și se apropie de masă. El n'avea obiceiul să-și binecuvinteze copiii, dar le prezenta obrazul pe care briciul îl neglija de multe ori. După terminarea acestui

ceremonial, el se uită lung la fiica lui și îi zise cu o bruschetă, care nu era lipsită de dragoste:

— Ești bine, ești bine? Șezi colea...

Și luând un caiet de geometrie, scris de mâna lui, întinse piciorul și trase un fotoliu lângă dânsul.

Prințesa Maria se plecă peste masă.

— Tine, o scrisoare pentru tine, adaogă el deodată, și scotând dintr'un portofoliu atârnat de perete, un plie scris de mână femeiască, o svirlă fiicei sale.

La vederea acestei scrisori, fața prințesei Maria se imbujoră; și luând plicul se uită la el.

— Dela „Helozia“ ta? întrebă prințul cu un zîmbet înghețat, ca să lase să i-se vadă dinții galbeni dar bine păstrați.

— Da, e dela Iulia, răspunse prințesa cu timiditate.

— Două scrisori, mai las să treacă, pe a treia o citește; mă prind că vă scrieți neghiobii... pe a treia o citește.

— Dar citiți-o pe asta, tată.

— Am spus a treia, și a treia va fi, strigă bătrînul prinț, respingând scrisoarea și luând din nou caietul de geometrie.

— Ei bine, domnișoară...

Și el se plecă deasupra ei, cu o mână răzimată de speteza fotoliului unde ședea prințesa, și învălind-o de acea atmosferă acră, plină plină cu miros de tutun, particulară bătrînilor — care-i era așa de familiară... „Ei bine, aceste triumphiuri sunt egale; vezi ughiul A B C“.

(Va urma.)

Mandrin, capitanul bandiților	1.—
Savitri, poveste indică Mahabarata	—30
Un cuiu, poveste	—20
Viata și pildele prea înțeleptului Esop	—60
Arghir și prea frumoasa Elena, istorie	—30
Tara norocului	—24
Albina și leșul	—20
Din poveștile lui Esop	—16
Leonat cel tinăr	—20
Secretul castelului	—20
Omul și lumea, versuri funebre	—16
Zidirea lumii, Adam și Eva	—16
Horia lui Pinteza Viteazul	—12
Reguli și sfaturi pentru copii	—20
O porție de vinars sau cum a urit Moise	—20
Moldoveanu vinarsul	—20
Zina Câmpiei	—16
Medicul fără arginți	—20
Jocul sătenilor români	—16
Păcală și tândală	—16
Doine, lacrimi și suspine	—16
Dumnezeu nu bate cu băta	—16
Cine ce face lui își face	—16
Snoave și legende populare	—05
Cântece ale poporului	—05
Cântece, versuri de stea colinde	—30
Staroastele sau datini dela nunțile românilor	—32
Românul la sat și la oaste	—30
Vorbire între Leonat și Dorofata	—20
Treptnicul cel mare pentru toate semnele ce se face la om	—10
Cea mai nouă carte de visuri perso-egiptene	—32
Andrei cel răsfățat	—30
Anul cel mănós	—20
Balade populare	—60
Versuri de stea	—20
Trei frați gheboși	—20
Cincizeci de colinde	—40
Copilul de suflet	—20
Bota. Povești	—60
Moș Stoica	—40
Glume de Bucur	—30
Arkir și Anadam	—20
Învățătorul din Merești	—50
Piram și Tizbe	—24
Piticot de un cot	—20
Arghir și Elena	—30
Micul scamator	—20
Nastratin Hoge	—30
O șezătoare la țară	—60
Orațiuni țărănești	—20
1000 doine și strigături	—80
100 doine și strigături	—24
Păscălia, calendar	1.30
Pavel cătană	—40
Poezii din Bănat	—50
Povești ardelenesti	1.30
Roata norocului	—80
Robinson Crusoe	—70
Panțu. Schițe	—40
Broșteanu. Povești	—50
Tilbuhoglină	—50
Trei muieri	—50
Treptnicul	—16
Sion. Fabule	—60
Insula morților	—50
Doine de dragoste	—30
Filarot și Antusei	—24
Onițiu. De toate	1.—
Alexandria țigănească	—80
Babeta, roman	1.—
Carmen Sylva	—60
Unul scapă, altul pier	3.—
Domnul de Ghiavazi	—60
Halima, sau 1001 de nopți, v. 1, 2, și 3 4 a	1.50
Nesdrăvăniile lui Păcală	—24
Împăratul Traian	5.—
Povești Arabe	1.—
Notarul și banditul	—24
Neguțătorul	—24
Saladin necăjitul	—20
Vârful cu dor, legendă	—12

Codreana Sânzeiana	—12
Gruia lui Novac	—12
Capra cu trei iezi	—12
Corbea Haiducul, baladă	—12
Ghiță Cătănuță	—12
Harap Alb, poveste	—32
Ileana Cozinceana	—30
La târg, Pățaniile unui cioban	—16
Soacra cu 3 nurori	—12
Stefăniță Vodă și Radu Calomfirecu	—12
Pinteza Viteazul, baladă	—12
Snoave de Sex. Fil.	—16
Păcala. Intâmplări din viața sa	—24
Povești populare	—16
Eminescu. Făt frumos din lacrimă	—20
Florin, poveste frumoasă	—16
Hanul tătarilor și fiul său	—10
Pipăruș Petru	—10
Cenușoata	—16
Baba la șezătoare	—20
Iulia Hașdeu, Sanda	—16
Moșu, nuvelă nihilistă	—30
În preajma expoziției	—80
Apa tineretelor	—40
Iubiți și pe dușmanii voștri	—50
Frații Brădescu	—30
Vătășelul, orațiuni	—30
Culegere de diferite cântece a	—70
Lacrămi, adio și declamări funebre	—70
Doă turturle de aur	—24
A fost odată, povești	—20
Sfaturile cele mai de lipsă pentru prăsirea și folosirea legumelor	—40
Stefan cel mare	—40
Ciripituri de drag	—60
Descântece, vrăji și rugăciuni	—32
Să auzim toate	—70
Cătană Povești I.	—50
Cătană Povești II.	—60
Ștefan cel tinăr	1.40
Gărgăunii dragostei	—40
Insurătilă	—10
Tezaurul familiilor	1.—
Delapecica. Din literatura populară	—50
Mușă Șomeșană partea I. Balade	—50
Mușă Șomeșană partea II. Doine și cântece	—30
Năpasta	—60
Printre lacrimi	—30
Reforma Metodului	—30
Literatura pop. Găster	2.50
Ionescu, Gimnastica	1.—
Schițe din Moldova	—80
Cerșetorul	—30
Rezultatul inspirației	—50
D-na Chiajna	—60
Rosetti. Fără iubire	—20
Șăineanu, Lingustica	—40

Biblioteca Populară „Minerva“ a 15 fil. numărul.

Nr. 1. 2. 3 Istoria populară a Românilor	
Nr. 4. Cântarea României	
Nr. 5. Istoria populară a literaturii române	
Nr. 6. Revoluția lui Tudor Vladimirescu	
Nr. 7. Pierderea Basarabiei	
Nr. 8. Unirea Principatelor și Domnia lui Cuza	
Nr. 9. Mihail Cogălniceanu	
Nr. 10. Vasile Alecsandri	
Nr. 11. Ștefan-cel-mare, copilăria și suirea pe tron	
Nr. 12. 13. Istoria lui Mihai Viteazul pentru poporul românesc, de N. Iorga	
Nr. 14. Revoluția lui Horia	
Nr. 15. Răpirea Bucovinei	
Nr. 16. Cum ne creștem copii	
Nr. 17. Păstrarea sănătății	
Nr. 18. Ce să cetim	
Nr. 19. 10 Mai	
Nr. 20, 21, 22. Răsboiul pentru neatarnare	
Nr. 23. Viata și faptele Mitropolitului Veniamin Costache, de N. Iorga	
Nr. 24. Aritmetica	

Nr. 25. Femeile în revoluția din Rusia, de Ecaterina Arbore Rali.

„Biblioteca poporului“ a 16 fil. Nrul.

Nr. 1. Printre popoare sălbatice în Africa	
Nr. 2. Motav, Indianul ajuns în selăvie	
Nr. 3. Secretul Preriei	
Nr. 4. Mungo. Regele sclavilor	
Nr. 5. Tahita, Mireasa căpitanului	
Nr. 6. Buffalo-Bill cu Occidentul sălbatic	
Nr. 7. Cavai, șeful Piraților	
Nr. 8. Între Pieile roși și Trădători	
Nr. 9. Tongava, Șeful Negrilor	
Nr. 10. Cei doi vânători din prerie	
Nr. 11. În vizuina Leopardului	
Nr. 12. În corabia Piraților	
Nr. 13. Prisonierul Piraților	
Nr. 14. Ossidov, Indianul înfricoșat	
Nr. 15. Vânătoarea după carne de om	
Nr. 16. Sceptrul piticilor Vambutti	
Nr. 17. Bob-Lee, Urmăritorul	
Nr. 18. Cel din urmă Sitting-Bul	
Nr. 19. Pinzone — Navigatorul	
Nr. 20. Pirații-Riff ai căii Macassar	
Nr. 21. Ben-Said, Spaima lacului Nyanza	
Nr. 22. Răsunarea Pumnului crunt	
Nr. 23. Prisonierul Siuxilor	
Nr. 24. Buffalo Bill în codrul secular	
Nr. 25. Dracul de aur din California	

Din Biblioteca Poporală a Tribunei din Sibiu.

1. Pădureana, novelă de I. Slavici (epuizat)	
2. Fata Stolerului, novelă de M. Cugler-Poni	10
3. Ce n-a fost și nu va fi, poveste	08
4. Pipăruș Pătru, poveste de I. T. Mera	16
5. Păcală și Tândală, anecdotă	06
6. Jucării și jocuri de copii, de P. Ispirescu	50
7. Teiu legănat, poveste	16
8. Colăcărutul, obiceiurile țaranilor la nuntă	32
9. Fiica a nouă mame, poveste de S. Moldovan	28
10. Povestea lui Ignat, poveste de S. Moldovan	16
11. Sfântul Nicolae, nov. de M. Cugler-Poni	16
12. Îndărătnicul, poveste de Silv. Moldovan	16
13. Blăstăm de mamă, legendă populară	16
14. Bunica de Bojena Nămcova, (epuizat)	
15. Vlad și Catrina, poveste	
16. Din bătrâni, găcituri, întrebări și răspunsuri	16
17. Pe pământul turcului, poezie	16
18. Căldărușa cu trei picioare, poveste	16
19. Cenușoata, poveste	16
20. Un pețitor îndărătnic, novelă	08
21. Prietenul meu Vântură-Țară, novelă	16
22. Scăpătoarea. Din poveștile lui Andersen	08
23. Fata crainului din Cetini, poezie	08
24. Strigoaica. Din fantaziile lui Nicolae Gogoi	40
25. Draga mamei, baladă	20
26. Taina unei vieți de B. Björnson	12
27. Vecinii. Din fanteziile lui, Nicol. Gogoi	50
28. Păcală în satul lui, poveste	20
29. Sgărăcitul, comedie de Molière	80
30. Lumea proștilor, poveste	10
31. Nuștiu-Împărat, poveste de Mărgineanu	24
32. Zina-Împărăteasă și peana ei aleasă, pov.	24
33. Fulger, poveste în versuri	10
34. Spice de aur, culese de dascălul I. P. Lazar	24
35. Un idil în Roșeni, novelă	16
36. Baba iadului, poveste în versuri	16
37. Princesa fermecată, poveste în versuri	20
38. Zina Mărgărelelor, poveste în versuri de I. Moța	24
39. Doi copii, poveste	20
40. O partidă în patru, novelă de A. Ghislan-zoni	24
41. Prosacul bun de inimă, comedie în 3 acte	50
42. Croitorul și cei trei ficiori, poveste de I. Moța	30
43. Mica Fadetă, novelă de George Sand	80
44. Rusalin păcurarul, pov. de Trimbiționiu	44
45. Roma învinsă, tragedie în acte	48

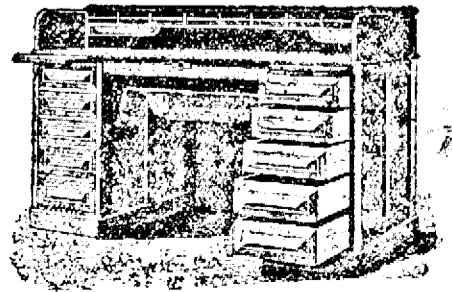
Fabrica de tâmplărie

instalată cu putere de mașini

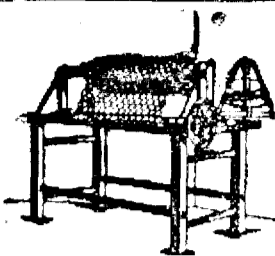
ERŐS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și sipețe cu stropuri pentru acte se pregătesc la comandă și în diferite calități, precum se vede și din desen.

Cele mai escelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru împietitul de sârmă. Catalog de prețuri gratuit și franco. PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

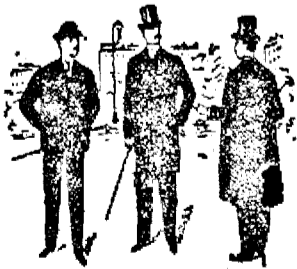
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificii. Are în depozit aranjamente complete pe nri. odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

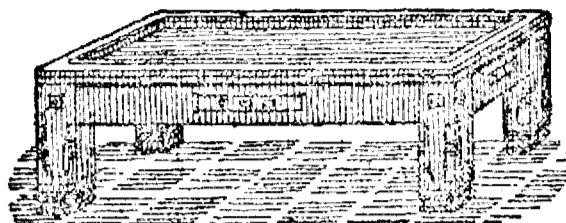
Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvar, Szentegyház-u. 6.

Iși recomandă depozitul bogat asortat cu stoffe din țară și străinătate, lucrează totfelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

— Premiat la expoziție cu medale de aur. —

H. PÁLLÁN succesor
Styászni József
prima fabrică ardeleană de billarde și tâmplărie în
Kolozsvar, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de billarde și în provincie. — Ține mare asortiment de billarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și tirg de schimb.

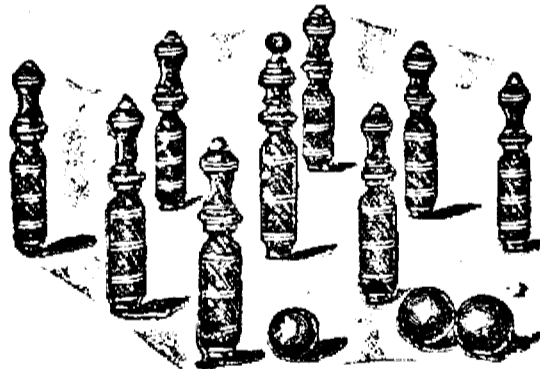
Giobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18.

Pregătește totfelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

POLACSEK HENRIK, strungar artistic
Budapesta VII., Nagymezőutca 31.

Recomandă fabricatele sale pregătite din lemn de prima calitate, ca bile pentru popici Lignum-Sanctum, apoi articole pentru aranjamentul cafenelelor, precum, bile, dacuri pentru biliard, șahuri, domino, rame p. ziare, în prețuri foarte moderate. Totodată iau în interpretare totfelul de reparații în bransa mea, în preț mic. Comandele din provincie se execută prompt și solid.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA-IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (îngă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oșel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într-o mărime.

Preșul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mână, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Preșurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în

Nagyvárad, Villanytelep mellett.

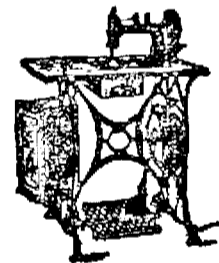
Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și reparații de lucruri ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerincelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aier, de soare, de abur, de aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.)

30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngreșare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psychice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei“ Arad.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1910. 22 Maiu		ACTIV		1911. 14 Maiu 20 Maiu	
126 333 489	{ 89 349 075	Rezerva metalică aur ..	123 562 112	174 236 730	174 405 112
	{ 36 984 414	» trate aur	50 843 000		
1 831 789		Argint și diverse monete		1 466 477	1 497 797
64 709 854		Portofoliu român și străin		110 669 786	112 598 244
26 888 109	{ *) Impr. pe ef. publice		8 324 400	22 530 568	21 969 746
	{ » în cont curent		13 645 346		
11 999 876		Efectele capitalului social		11 999 789	11 999 789
14 798 948		Efectele fondului de rezervă		17 885 442	17 856 442
3 116 121		» » amort. imob. și mașin. de imprim.		4 284 121	4 284 121
6 001 378		Imobile		6 023 292	6 023 431
712 827		Mobilier și mașini de imprimerie		736 098	736 773
812 206		Cheltueli de administrațiune		861 642	868 381
105 876 000		Depozite libere		111 455 315	111 644 590
37 323 795		Conturi de valori		18 880 394	17 703 213
37 395 568		Conturi curente.		45 090 490	43 475 705
437 799 955				526 091 138	525 063 341
		PASIV			
12 000 000		Capital	12 000 000	12 000 000	12 000 000
28 352 680		Fond de rezervă	30 359 907	30 359 907	30 359 907
4 180 436		Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. imprim.	4 461 614	4 461 614	4 461 614
253 276 000		Bilete de bancă în circulațiune	338 728 700	337 648 280	337 648 280
1 635 706		Dobânzi și beneficii diverse	1 628 438	1 701 042	1 701 042
105 876 000		Depozit de retras	111 455 315	111 644 590	111 644 590
32 485 127		Conturi diverse, sold	27 457 164	27 247 907	27 247 907
437 799 955			526 061 138	525 063 340	525 063 340

Scomptul 5%

*) Dobânda 5 1/2%

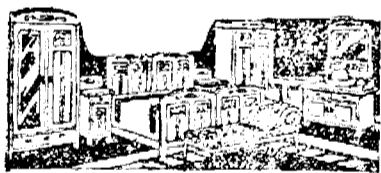
Lemnăria și fabrica de mobile
din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi fémegymunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

Depozitul: Josefín, Kossuth-u. 17.

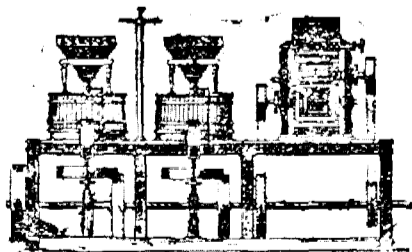
Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locu-ințe garçon, lucrute în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți.

Comandele se efectuează grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Urmașul lui
Gustav Novák
pălărier
și magazin de modă bărbătească
Timișoara-Josefin
Strada Ludovic Kossuth No 17.

Cel mai mare magazin de
pălării moderne
pentru domni și copii, precum și
în articole de modă bărbătească
și chipie pentru uniforme cu prețurile
cele mai moderate și serviciu prompt.

KÁLNAI S.

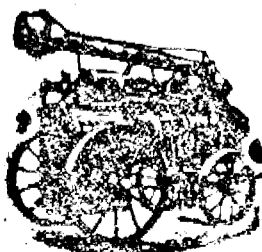
fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei-Marosvásárhely

motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale

montarea deplină a morilor

precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 16741.

6 Maiu 1911.

Publicațiune.

A 44-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1889, împrumutul extern de Lei 50,000.000 se va efectua în ziua de 2/15 Iunie 1911, la ora 10 ante meridiene în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în o valoare nominală de Lei 497.500 în proporția următoare:

50 titluri de câte 5.000 Lei	250.000
198 » » » 1.000 »	198.000
99 » » » 500 »	49.500

347 titluri pentru o valoare nominală de Lei 497.500
Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u.18.

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboască, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

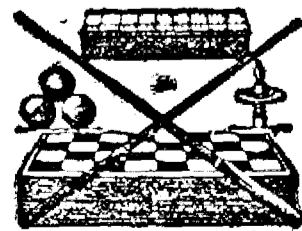
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Tine în depozit în abundență mare totfelul de articole pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiecte admirabile.

Cornel Tunner

Industrie de marmoră și granit în
Timișoara-Fabrik, Andrassy-ut No 22.
și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui,
etc., fabricație proprie în executare
de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, livrează
— mai ieftin ca orice concurență. —

Recomandându-se on. public roagă
cercetarea binevoitoarelor comenzi:

Cornel Tunner,

măiestru de sculptură în piatră.

EDUARD LEXEN

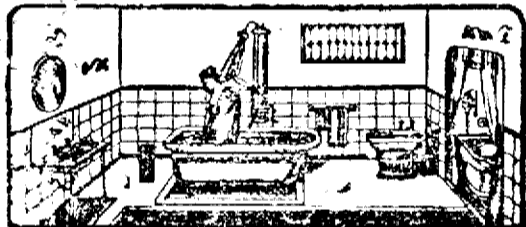
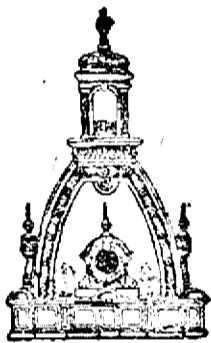
tinichigiu și anteprișă de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 834.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu
și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri
de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie,
dulapuri pentru ghiță, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări,
conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de toffelul
dela 3 coroane în sus. — —
Engrosiștilor li-se dau rabat.
Depozit bogat în vâni de
scăldat, cămine, closete etc.
Serviciu conștiințios. Prețuri
moderate. Reparație promptă.

Friderich Schintzel

— fabrică de mezeluri, —

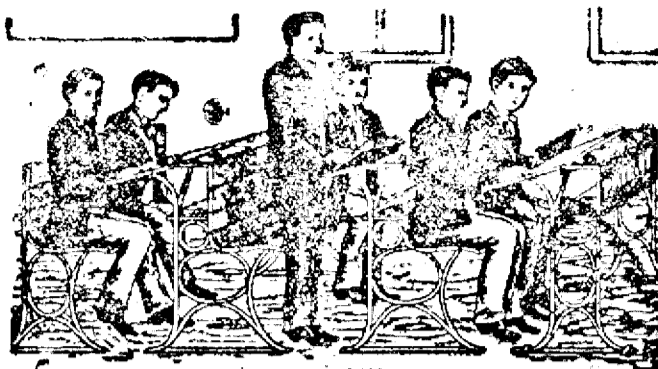
— salăm și cârnățarie —

în Nagyszeben—Hermannstadt
— Jungenwald-strasse No 3. —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de
cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârneței de
hrean și frankfurt, caș de ficat, sarfaldă, etc. Slănină
albă și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat.
Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la
expediția cu poșta cât și cu trenul.

Abonați și răspândiți
Tribuna Poporului
foaia țaranului român.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală

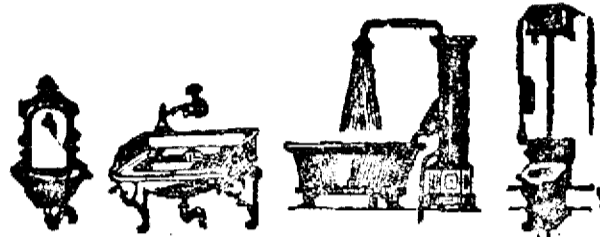
și moblarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și
școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

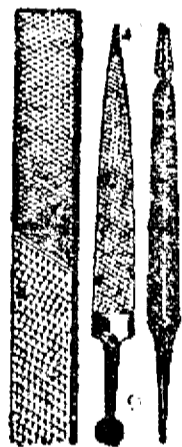
— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la anteprișă lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.
cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduire a caselor și pen-
tru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
— noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

STEIN MIKLÓS

— fabrică de tăiat pile —

Oradea mare — Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
cianților atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. Primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în
atelierul propriu
— precum și —

ghete gata

f. moderne p. băr-
bați, femei și copii.

galoși, ghet
comode și p.
gimnastică. —

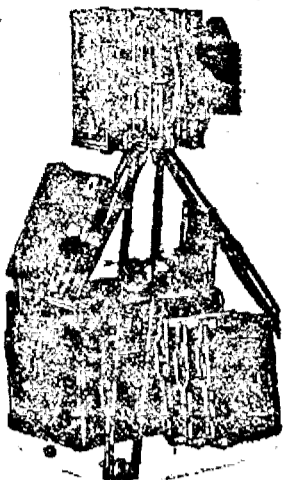
Mare magazin de
gume renumite
de Sullivan pentru
tocuri la ghet
și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le
pregătesc după măsură. — La comenzi din provincie este
destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

IULIUS TEUTSCH

Droguerie „La soare“ în

Braşov, Strada Claustrului 11.

Mare alegere în ceaiuri fine, cele mai bune rumuri, prăjituri pentru ceai, cognac, cafea naturală și prăjită, precum și esențe franțuzești și germane. Parfumerie, articole de toaletă, bandaje, desinfectorii, calii chimice, și vâpseli.

Mare depozit în
aparate de fotografiat
și articole necesare.
Cărți ilustrate cu vederi, ș. a.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

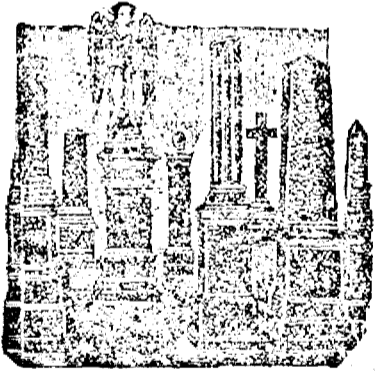
Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile din marmor, grănit, sienit și marmor de labrador în
Braşov—Brassó.

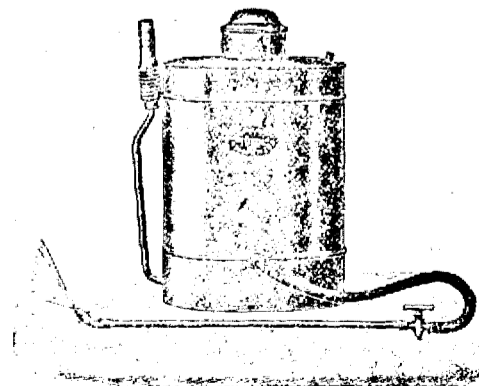

Primește spre efectuare orice lucrări de sculptură, precum și pietrii sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Comandele se execută grabnic și conștiințios.

Szontágh Pál hărăgar în Csetneken. :-

Depozit: Budapest, IX., Üllői-ut 19.

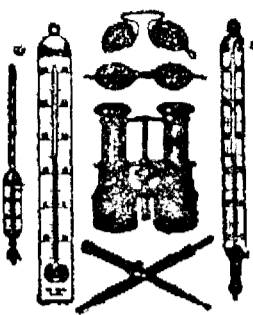
Recomandă fabricatele proprii, cunoscute până acum de cele mai bune în stropitoare pentru via de vie brevetate TURUL. Fabricatele TURUL întrunește toate calitățile stropitoarelor VERMOREL întrecându-le cu mult. Stropitoarele TURUL sunt pregătite din plăci de aramă cisălate cu un conținut de 16 litri.

Cataloge trimite gratuit. — Firma fondată la anul 1835. — Telefon No 56-40.

Prețul unei stropitoare împreună cu împachetatul face 32 coroane. Tevi prelungite pentru stropirea arborilor 250 Cor. Vânturător francez (conform cererii) 240 Cor. Avem apoi stropitoare sistem »Söllösgazda« în asemănare perfectă cu »Vermorel Eclair« în preț de 40 Cor. bucata. Stropitoarele pentru trandafiri KIS TURUL cu conținut de 07 litri cu 8 cor. bucata. Tot acelaș cu conținut de 2 litri cu 12 coroane bucata. Pompe de pucioasă contra omidelor HUNGARIA cu 40 Cor. ÜVEGHENGERES cu 52 Cor. bucata.

Suspensorii, bandage și ochelari.

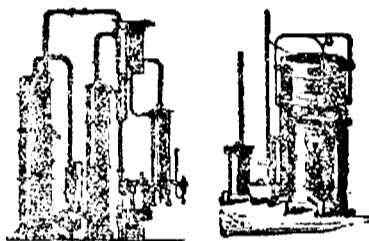
Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect preservativ femeiesc cu 4 coroane, se poate căpăta exclusiv numai la renumita firmă:

Dobos Samuel

Temesvár-Józsefváros, Huynadi és Miszits sarok.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes, Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazin. Totfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrică. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birouri, instituțiuni etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fontanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii petrari.

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-ű. 21.

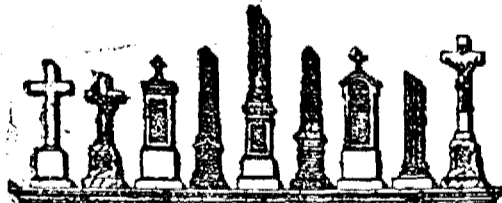
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Din nici o casă românească
Să nu lipsească!

Doctorul de casă sau DICȚIONARUL SĂNĂȚĂȚII.

Împodobit cu 315 chipuri și vorbind despre:

Strictura și funcțiunile organului omului, Medicina uzuală și de urgență, Tot-felul de boale, Accidente, Otrăviri, Asfixii, Epidemii, Contagiuni, Microbi, Nevroze, Ipnotizm, Medicamente, Plante medicinale, Pansamente, Igiiena generală, Alimente și băuturi, Locuințe, Imbrăcăminte, Igiiena preventivă, Igiiena etăților și prof., orașelor și satelor, Ape minerale, Idroterapie, Băi, Electricitate, Exercițiu, Gimnastică.

De Doctorul V. Bianu,

medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău. Comandor al ordinului »Coroana României«. Medic major în rezervă.

Prețul 14 Coroane. + (Porto postal 80 fileri.)
Se poate căpăta la Librăria Tribunei, Arad.